

Adviesraad Sociaal Domein
Capelle aan den IJssel

Gemeente Capelle aan den IJssel
College van B&W
Rivierweg 111
2903AR Capelle aan den IJssel

Datum:
11-10-2024

Behandeld door:
Nicolette van de Kreeke

Onderwerp:
Advies Beleidsplan integrale schulddienstverlening 2025-2028

Geacht college van B&W en leden van de gemeenteraad,

Op 19 september jl. hebben wij de adviesvraag ontvangen met betrekking tot het concept Beleidsplan integrale schulddienstverlening 2025-2028.

Algemeen oordeel

Wij zijn van mening dat het beleidsplan duidelijk de doelstellingen beschrijft en uiteenzet welke acties ondernomen zullen worden. Het is ook positief dat we actief betrokken zijn geweest in het proces en dat onze eerdere opmerkingen in het plan zijn verwerkt.

De volgende aandachtspunten hebben nog verdere overweging of aanscherping nodig:

1. Bereikbaarheid van kwetsbare groepen

Uit het plan blijkt dat meer dan de helft van mensen met problematische schulden (circa 2400 mensen) niet wordt bereikt. Dit is een aanzienlijk aantal dat vraagt om verdere analyse en actie.

2. Vertrouwen en schaamte

Hoewel er in het plan aandacht is voor het normaliseren van schuldproblematiek, vooral door het benoemen van maatschappelijke ontwikkelingen zoals de stijgende energiekosten, ontbreekt er een expliciete strategie om het vertrouwen terug te winnen en mensen van hun schaamte af te helpen. We adviseren om in het preventieve deel meer aandacht te besteden aan manieren om schaamte structureel te verminderen en het vertrouwen in hulpverlening te vergroten. Dit kan bijvoorbeeld door intensievere voorlichting en het inzetten van vertrouwenspersonen zoals ervaringsdeskundigen. Daarnaast door meer begrip bij de SHV te creëren voor mensen met problematische schulden.

3. Bereik van niet-digitaal vaardige mensen

Een belangrijke groep die momenteel niet goed wordt bereikt, zijn mensen die niet digitaal vaardig zijn. Aangezien deze mensen niet of nauwelijks reageren op digitale communicatie, is het cruciaal om hen via andere kanalen te benaderen. Het is positief dat er wordt samengewerkt met instellingen die cursussen aanbieden en dat de wijkwinkel op verschillende manieren onder de aandacht wordt gebracht. Wij adviseren deze aanpak verder uit te breiden, bijvoorbeeld door verder in te zetten op fysiek contact via budgetcoaches, budgetmaatjes en beheerders van ouderencomplexen.

4. Ondersteuning van mensen met een niet-westerse achtergrond

Uit ervaring blijkt dat veel mensen met een niet-westerse achtergrond, ondanks het volgen van budgetcursussen, binnen twee jaar opnieuw in de schulden belanden. Dit vraagt om een diepere analyse van de oorzaken, zoals taalbarrières, cultuurverschillen, schaamte en het niet vragen van hulp. Het is noodzakelijk om meer onderzoek te doen naar hoe deze groep na de budgettraining beter ondersteund kan worden, bijvoorbeeld door de inzet van maatjes, sleutelpersonen en zelforganisaties. Capelle zou hier meer aandacht aan kunnen besteden, eventueel via inburgeringsprogramma's of initiatieven zoals die van de buurtmoeders.

5. Diversiteit van doelgroepen en maatwerk

De diversiteit van de doelgroepen binnen de schuldenproblematiek vraagt om een aanpak op maat. De problematiek van werkenden verschilt sterk van die van mensen met een niet-westerse achtergrond. Wij benadrukken dan ook de noodzaak voor inzet op maatwerk per doelgroep, zodat de ondersteuning beter aansluit bij de specifieke behoeftes.

6. Financiering

De voorgestelde aanpak vereist extra financiering om de verschillende doelgroepen effectief te kunnen ondersteunen. Wij erkennen dat dit vraagstuk bij de raad ligt en adviseren om duidelijk te communiceren over de noodzaak van deze extra middelen om de doelstellingen van het plan te realiseren.

7. Onderzoek naar de effectiviteit van preventief werken

In het beleidsplan ontbreekt onderzoek naar de effecten van preventieve maatregelen. Capelle zou hier in de toekomst aandacht aan moeten besteden, aangezien het belangrijk is om te kunnen meten in hoeverre preventieve inspanningen daadwerkelijk bijdragen aan het voorkomen van schulden.

8. Hoge drempels in het huidige systeem

Momenteel zien we een systeem waarbij mensen 'gestraft' worden als zij niet snel genoeg hun papieren aanleveren. Bij niet leven van goede papieren, niet nakomen van een afspraak kan het voorkomen dat mensen niet in traject genomen worden. Dit versterkt het gevoel van 'eigen schuld' en zorgt ervoor dat mensen niet terugkomen als ze niet aan de eisen voldoen. We adviseren om kritisch te kijken naar het aanmeldsysteem en deze toegankelijker te maken, zodat de drempels voor mensen in kwetsbare posities worden verlaagd. Daarbij moet het uitgangspunt zijn dat er vertrouwen is in de mensen die hulp vragen.

9. Nazorg

Er moet rekening gehouden worden met het feit dat er zaken buiten de invloedssfeer ligt van de gemeente, zoals de oplopende incassokosten en hogere vaste lasten. Bovendien blijkt uit onderzoek (van prof. dr. N Jungmann) dat het sociaal minimum ontoereikend is en dat daarmee de kans op terugval erg groot is. Wij adviseren in de nazorg vooral aandacht te hebben voor de wensen en behoeften van de persoon in kwestie en voor de extra blijvende ondersteuning die nodig kan zijn. Als mensen meer financiële ruimte hebben, zich gehoord en gesteund voelen ontstaat meer rust. Vanuit rust kunnen mensen betere keuzes maken.

Conclusie

Hoewel wij het beleidsplan over het algemeen als positief beoordelen, vragen wij extra aandacht voor de hierboven genoemde punten. Met name de uitdaging om de niet-bereikte groepen beter te ondersteunen en het verbeteren van de toegankelijkheid van het systeem voor alle doelgroepen verdient prioriteit. Wij hopen dat deze aandachtspunten bijdragen aan een effectievere schuldhulpverlening in Capelle.

Graag bieden wij u dit advies aan namens de Adviesraad Sociaal Domein. Als Adviesraad willen wij daarnaast ook graag betrokken zijn en meedenken in het vervolg en tussentijdse evaluatie.

Wij zien uw schriftelijke reactie, op dit advies, dan ook graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'D. Marck', with a horizontal line drawn through it.

Dennis Marck
Voorzitter a.i.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'NvdKreeke-Alfrink'.

Nicolette van de Kreeke - Alfrink
Secretaris